

Záznam z 11. jednání pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k whistleblowingu

konané v pátek dne 17. června 2016 9:30-11:15 hod.
v budově Úřadu vlády (Strakova akademie), místnost č. 179

Přítomní členové:

Mgr. Bc. Dalibor Fadrný, předseda, Oddělení boje s korupcí, ÚV ČR
Mgr. Lenka Franková, Oživení
Mgr. Barbora Pečivová, Ministerstvo spravedlnosti
JUDr. Petr Šulc, Českomoravská konfederace odborových svazů
Mgr. Janusz Konieczny, Nadační fond proti korupci

Náhradníci:

Bc. Jitka Marešová za Ing. Lubora Barnáše, Ministerstvo obrany
Mgr. Luboš Kozár za Mgr. Blanku Besserovou, Ministerstvo vnitra
JUDr. Zdeněk Hejhal za Mgr. Lucii Kyselovou, Ministerstvo práce a sociálních věcí
Mgr. Denisa Šecová za Mgr. Veroniku Mojdlovou, Ministerstvo vnitra
Bc. Jiřina Křížová za Ing. Martinu Uhrinovou, Ministerstvo financí
Mgr. Radek Procházka za JUDr. Jiřího Žúrka, Úřad na ochranu osobních údajů

Omluveni:

JUDr. Jakub Morávek, Univerzita Karlova
Mgr. Bc. Romana Divincová, Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality
Mgr. Petr Leyer, Transparency International
Mgr. Miroslav Přidal, Kancelář veřejného ochránce práv

Přítomní hosté:

JUDr. Jaroslav Stádník, Ministerstvo práce a sociálních věcí
Mgr. Miroslava Sobková, Svaz měst a obcí
Mgr. Markéta Havelková, Oddělení boje s korupcí, ÚV ČR
Ing. František Kučera, Oddělení boje s korupcí, ÚV ČR
Bc. Martina Houšková, Oddělení boje s korupcí, ÚV ČR

Průběh jednání:

1) Zahájení jednání

Předseda komise Dalibor Fadrný přivítal přítomné členy komise, náhradníky a hosty na 11. jednání Pracovní komise předsedy Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí k whistleblowingu. Byla konstatována usnášeníschopnost komise.

2) Rekapitulace

Předseda komise představil současný stav projednávání materiálu „Návrh alternativ legislativního řešení ochrany oznamovatelů“ u kterého po mezirezortním připomínkovém řízení přetrvaly rozpory se čtyřmi připomínkovými místy – ČMKOS, MO, MF a MVVI. Za předpokladu, že bude materiál schválen vládou, dojde ke zpracování normativního textu

a dále důvodové zprávy a závěrečné zprávy hodnocení dopadů regulace, jež budou následně rozeslány do mezirezortního připomínkového řízení.

Dále byl představen průběh projednávání materiálu na jednání Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí (dále jen „Rada“), kterého se zúčastnil také náměstek ministra financí Ondřej Závodský. Ze strany účastníků jednání bylo konstatováno, že návrh předložený ministrem Dienstbierem stejně jako poslanecký návrh Andreje Babiše má svá pozitiva a negativa. Na jednání byla vznesena otázka zakotvení právního poradenství oznamovatelům. Předkladatelé předpokládají zachování stávajícího modelu, kdy je poradenství zajišťováno ze strany neziskového sektoru, jimž je na jejich činnost státem finančně přispíváno dotačním programem Ministerstva vnitra Prevence korupčního chování. Rada vzala materiál návrhu možných alternativ na vědomí. Záznam jednání Rady je dostupný na webových stránkách www.korupce.cz.

Janusz Konieczny uvedl, že vládní návrh není schopen dostatečně efektivně pomoci oznamovatelům. Co se týče právního poradenství, mělo by být institucionalizováno a vykonáváno státem. Zároveň upozornil na některé nedostatečné body, jež jsou navrhovány v poslaneckém návrhu Andreje Babiše. Na diskusi ohledně bezplatné právní pomoci reagovala Barbora Pečivová, která upozornila členy komise na návrh věcného záměru rozšíření bezplatné právní pomoci, který bude vládě předložen v říjnu.

3) Návrh alternativ legislativního řešení ochrany oznamovatelů

Předseda komise představil anketu mezi oznamovateli, kterou zpracovalo Oživení. Informace ohledně ankety následně doplnila Lenka Franková, která se společně s Januszem Koniecznym vyslovila pro zavedení specializovaného orgánu, který by byl schopen zamezit odvetnému jednání zaměstnavatelů vůči zaměstnancům. V souvislosti se státní službou by měly být zřízeny takové mechanismy, aby došlo k dostatečnému prošetření oznámených záležitostí.

Na diskusi k určení zodpovědného orgánu reagovali zástupci MPSV, kteří upozornili, že Úřad práce, který je navrhován v poslaneckém návrhu Andreje Babiše, je pro tento účel nevhodný a mělo by se využívat působnosti soudů. V případech propuštění zaměstnance ve zkušební době nebo z organizačních důvodů se jedná o legitimní právo zaměstnavatele. Předseda komise dále doplnil, že pokud by došlo k zakotvení zákazu výpovědi oznamovatele, stal by se takový zaměstnanec nepropustitelný, i po dobu několika let. Jednalo by se o nestandardní způsob pracovněprávní ochrany. V případě že by se zaměstnancem byl protiprávně rozvázán pracovněprávní poměr, je nezbytné obrátit se na nezávislý soud, který věc může posoudit komplexně a ve vzájemných souvislostech. Co se týče finančních nákladů na soudní spory, existuje zde možnost částečného i celkového hrazení náhrady nákladů. Vedle toho je možné požadovat náhradu mzdy či jiné nefinanční plnění.

4) Poslanecký návrh Andreje Babiše

Stanovisko vlády k tomuto návrhu je neutrální, poukazuje však na některá problematická místa. V první řadě vláda preferuje cestu standardního legislativního procesu tak, aby prošel mezirezortním připomínkovým řízením a Legislativní radou vlády. Dále je problematicky zakotvena role státního zastupitelství, které má oznamovatelům přiznávat ochranu a zřizovat informační systém pro anonymní komunikaci oznamovatelů se státními zástupci. Státní

zastupitelství není orgán, který by měl vést správní řízení. V návrhu dále není vyjasněno, jak dlouho by měl oznamovatel ochranu požívat. Proti zaměstnanci, který získá statut oznamovatele, nemohou být zaměstnavatelem činěny právní úkony, pouze se souhlasem Úřadu práce. Není zde jasné, jak se zaměstnavatel dozví o statusu zaměstnance, ani proč je taková pravomoc svěřena Úřadu práce.

K návrhu se vyjádřila zástupkyně Oživení Lenka Franková, která uvedla, že tato organizace nebyla dopředu seznámena se zněním poslaneckého návrhu. Společně s dalším členem pracovní komise Jakubem Morávkem současně pracují na materiálu stanoviska k oběma předloženým návrhům. Lenka Franková závěrem uvedla hlavní výtky směřující k předloženému poslaneckému návrhu. Jedná se o nedostatečný výčet trestních činů, zapojení Státního zastupitelství a jeho výkon správní agendy, chyby v pojmosloví a logice i využití návrhu jako nástroje politického boje.

5) Různé

Předseda komise informoval členy pracovní komise o dalším jednání, které se uskuteční dne 9. září 2016. Předseda komise poděkoval členům komise i přítomným hostům za účast a ukončil jednání v 11:15 hod.

Zapsala: Bc. Martina Houšková

Schválil: Mgr. Bc. Dalibor Fadrný

Schváleno dne